

Бѣли Ломъ (Акъ-Ломъ)¹⁾ почва по сѣвернитѣ склонове на Сей-долскитѣ, Шекеренскитѣ и Насчикъойскитѣ водораздѣлни височини отъ Муратларската и Малка-Аданската рѣки, тече въ доста широ-ката Разградска долина до с. Дрѣновецъ; въ нея приема отъ дѣсно Коджеджикларска рѣка и р. Фъндъкли (Пендикли), а отъ лѣво Кованлъкъ-дере (Барутчи-дере) до с. Борисво и Калфа-дере (Дормишъ-дере) съ Гювендже-дере (с. Осенецъ). Подъ с. Дрѣновецъ влиза въ тѣснината, която го придружава до стока му съ Черни Ломъ, въ която приема отъ дѣсно Пещера-колая (отъ с. Зинджирли-Куюджукъ) подъ с. Сѣново и отъ лѣво Торлашка рѣка (съ тѣснина Долапъ-дере до устието ѝ); съ устието на послѣдната рѣка може да се раздѣли Бѣлоломската тѣснина на горна — Кривненска и долна — Нисовска.

3. Малки Ломъ (Умурски Ломъ, Своленикъ Ломъ) се начева въ жгъла между планинската група Ашикъ-Дюзу и Кьосекъойскитѣ висо-чини, тече прѣзъ широката Спахларска долина и подъ с. Садина влиза въ тѣсната Омуръ-бейска долина; подъ с. Сваленикъ влиза въ живо-писната Мънастирска тѣснина, до стока ѝ съ Бѣли Ломъ подъ с. Нисово.

4. Шипа Ломъ (Баниска Ломъ — Баничка Ломъ) се почва въ юго-западния жгълъ на водораздѣлнитѣ възвишения, тече въ широката Кара-Хасанска (с. Лозенъ) долина до с. Дрѣновецъ (Саарлари), влиза въ тѣсна долина, която се разширява около с. Баниска и с. Чилново и се стѣснява до стока ѝ съ Черни Ломъ до с. Широково. Отъ дѣсно приема р. Водица (Каяджикъ), р. Кайнарджа (Канарка) съ Халваджи-Енджекойската рѣка, които образуватъ р. Топли Ломъ и Си-нанската рѣка; отъ лѣво приема малки притоци отъ западнитѣ водораздѣлни възвишения.

Геологически прѣгледъ²⁾.

Ломско е покрито въ сѣверната си часть край Дунава съ диллю-виална глина (Loess), която е много плодородна; въ нея сж били намѣрени до гр. Разградъ остатъци на слонъ (Elephas) и добитъкъ (Bos) и до с. Пиргосъ носорогъ (Rhinoceros tichorhinus).

¹⁾ Въ описание на пътуването на князь Христофоръ Збаравски отъ Сам. Твар-довски се споменува като Арджа (Сборникъ XI. стр. 159).

²⁾ Geologische Kartenskizze des östlichen Balkan von Fr. Toula (Mit Benützung der Arbeiten F. v. Hochstätter, H. Sanner und der von Herm. Skorpil zur Verfügung gestellten Beobachtungs-Ergebnisse 1: 300,000 (LXIII. Bd. der Denkschriften der kais. Akademie der Wissenschaften 1896).